

Vásári sokadalmak Szilágynagyfaluban

Az eltérő jellegű gazdasági vidékek (Rézalja, Berettyómente) és a különböző irányból érkező utak (kereskedelmi) találkozásánál fekvő Szilágynagyfalu vásári sokadalmairól¹ már a 15. századi források is megemlékeznek és mindig kiemelik, hogy „állatvásárait debreceni kereskedők is rendszeresen látogatják”.

A 18. században már „négy derék sokadalom és egy baromvásár” volt Nagyfaluban. Mint vásároshely, Szilágynagyfalu is a feudális főurak joghatósága alá tartozott. A Bánffyak voltak azok, akik a vásárok megszervezésében, lebonyolításában, a céhek számára szükséges helyek kijelölésében közreműködtek, irányították, sőt a vámilletékek meghatározásában is döntő szerepük volt.

Vásárait ősidők óta a falu központjában, a már sokszor említett Piac téren tartotta. A templomtól a korcsmaig tartó területen zajlottak le a kirakodó vásárok, a korcsma és a patak között pedig az állatvásárok. A mintegy 5 holdnyi terület korábban sem volt elegendő a mozgalmas vásárok számára. Az évi négy országos vásár hatra való felszaporodásával már a múlt század végén felmerült annak szükségessége, hogy „a vásártér a forgalomnak megfelelően megnagyobbíttassék”. Ekkor kerülhetett ki a baromvásár a faluközpontról a faluszélre. Az első világháború után a vásár területe már kiterjedt a Szilágyosomlyóra vezető út jobb oldalára is. Ellenben a kirakodó vásárok lebonyolítási helye továbbra is a Piac téren maradt, az 50-es évek végéig, amikor az egyre szűkülő vásári forgalomnak már elégséges volt egy kisebb terület is. Ettől kezdve a heti piacok a ma Brazíliának nevezett településrészen bonyolódtak le.

Ma a hajdani vásártér a Piac helynévben él csupán tovább. Helyén a községi park és a játszótér áll.

A templom mögötti, Patakig terjedő, téglalap alakú utcátér lehetőséget biztosított, hogy nagyszámú árus sátrát leverhesse, portékáit kínálhassa. A Piac teret délről szegélyező Nagy utcán, mely az idők folyamán kisebb térré szélesedett, valamint az ide betorkolló Buda utcában helyezkedett el a korcsma, a mézsárszék, a fűszer- és vegyesüzlet, néhány kisiparos (szabó, szűcs) műhelyboltja és a patika. A faluban több mézsárszék is működött, a zsidó Grossé, a Buzgucáé és a Lengyelé. A korcsmák közül a piactéri volt a legforgalmasabb, majd a Luda, Korolyán és a Major-féle kocsmá, illetve vendéglő. A piactéren ugyanebben az időben szódagyár is működött. A kisiparos műhelyek közül a Piac téren volt Juhász Ferenc parasztszabó, Srankó Ferenc és Srankó Lajos szűcs műhelye.

A Piacot két oldalról határoló utcasonon álltak a beállóhelyek (szállásadók). A vásárra érkező árusok rendszerint már kedden, a baromvásár előtti nap délutánján megérkeztek, hogy helyeiket „kicövekelhessék” és másnap reggel a helyszínen lehessenek. Több család ismeretes, akik szállást nyújtottak a vendégeknek: Benedek Bálint, Sebestyén László, Somogyi Pálné, Antal Samu fogadott rendszeresen szállóvendégeket. A szomszédos Víz utcában Deák András főleg a Sebes-Körös völgyi Örmendről érkezőket fogadta, Horváth Mihálynál, Kósa Jánosnál az ilosvaiak, sarmaságiak szekereikkel együtt az itt levő hatalmas istállókban és csűrökben szálltak meg.

A zoványi útnak a Víz utcába való betorkollásánál, a Nagyhid közelében levő kis téren a meszesek, deszkások, csebresek töltötték éjszakájukat. Itt állott Glück Salamon nevű zsidó kocsmája, de itt, egy fabódéban árult a pecsenyestű Varga Andrásné is.

Az országos nagyvásárok – középkori nevükön sokadalmak – időpontja felől a vásárszabadalom intézkedett. Vásárszabadalmaink kétféle módon határozták meg a vásártartási időpontokat. Közvetlen módon úgy, hogy konkrétan megjelölték az egyes vásárok megtartásának napját, közvetett módon pedig úgy, hogy nem magát a vásár napját, hanem a vásár iránynapját határozták meg. Például az első vásár a Vízkereszt (január 6.) napját követő hét szerdáján és csütörtökén került sorra. A szilágynagyfalusi vásárok elnevezése az iránynap szerint történt. Emellett figyelembe vették az évszakokat és a velük kapcsolatos időjárás jellegzetességeket, valamint a főbb mezőgazdasági ciklusokat is (aratás, dióverés, szüret) és ezeknek megfelelően alkották meg a vásárok neveit, illetve idejét. A vásártartási időpontok a későbbiek folyamán hagyományosakká váltak.

A korábban négy sokadalmat tartó Nagyfalú esetében az első vásárt Szent György (április 24.) napján, a második vásárt Sárlos Boldogasszony (július 2.), a harmadikat Mihály (szeptember 29.) napján (a *dióverő-* vagy *szüret előtti vásár*), végül a negyedik vásárt (*újbor*) a Márton (november 11.) napot követő hét szerdáján és csütörtökén tartották. A későbbiek folyamán, a múlt századvégi vásármódosítás révén Nagyfalú két, újabb vásár megtartására nyert jogot: a vízkeresztire és a böjti (*bűti-*)re, a március 12-ét (Gergely napja) követő hét szerdáján és csütörtökén. A vízkeresztire vásárt másképpen *farsangkezdő*, míg a böjti *farsangvégi vásárnak* is nevezték.

A 20. század elején a vásárok tartásának ideje valamelyest módosult. A hat országos vásár időrendje az alábbi volt: január 16., március 18., május 2., július 20., szeptember 19., november 16. Az országos vásárok mellett minden csütörtökön heti vásárt is tartottak.

A két világháború között hat helyett csak ötöt tartottak. Állatvásárt először az esztendőben a vízkereszt utáni hét szerdáján, másodsor a Szent György napját magába foglaló hét után következő szerdán, harmadszor július harmadik hetének szerdáján, negyedszer szeptember harmadik hetének szerdáján, ötödször november második hetének szerdáján tartottak. Kirakó-vásárt pedig minden, a fenti szerdák után való csütörtökön.

A 90-es évektől kezdve minden hónap első és harmadik szerdáján állat-és kirakóvásárt tartottak, hetivásárt (*asszonyvásár*) pedig minden hét csütörtökén.

A vízkereszti (téli) vásár a még el nem adott jószág (hízott disznók) eladási ideje volt. A decemberi disznóvágások ideje januárra is áttolódott; aki decemberben nem vásárolta meg a levágásra szánt disznóját, most olcsóbb áron megtehetette ezt.

A legjelentősebb vásárok közé tartozott a Szent György napi vásár. Ekkor főleg a még felesleges szarvasmarhajószágot adták el, de ekkor vásárolták fel a malacokat, amelyeket később hizlalásra fogtak be. Nem kevésbé volt jelentéktelen a bárányfelhozatal sem.

A július eleji (*nyári vagy sarlósvásár*) a nyári mezőgazdasági munkák (aratás) lebonyolításához szükséges eszközök bevásárlási ideje volt, de ekkor fogadták fel a szlovák és a rézaljai aratókat is. A dióverő vásárok kerültek felvásárlásra azok az igavonó állatok, melyeket az őszi szántás folyamán használtak fel, és azokon igyekeztek túladni, amelyeket nem tudtak átteleltetni.

A nagyfalusi vásár kétnapos volt. Ahogy nagyrészt az idős emlékezők valómásai alapján az időben vissza tudunk lépni, kiderül, hogy a baromvásárt szerdán, a kirakodó vásárt csütörtöki napon tartották. Ez a megoldás igen egyszerű volt, mert az állatvásárokon szerzett pénzzel a következő nap kirakó iparcikkvásárain volt mivel vásárolni. Itt is, mint sokhelyütt a Szilágyságban, az őszi vásárok voltak a legforgalmasabbak, a legkeresettebbek. Ekkor tudtak nagyobb összegű pénzre szert tenni, melyből aztán fel tudtak készülni a télre. A vásározás ilyen szempontok figyelembe vételével mind az árusok, mind pedig a vevők részéről megszokottá fejlődött.

A vásáridőpontok ismerete, ezeknek közhírré tétele igen fontos feladata volt a helybeli hatóságnak. Leggyakrabban (ma is) dobszóval hirdették ki, de a kalendáriumok is rendszeresen közölték Erdélyre és ezen belül a Szilágyságra vonatkozóan. A *Szilágy Somlyó* helyi lap nemcsak a sorra kerülő vásárok időpontját közölte, hanem a vásárokkal kapcsolatos tudnivalókat, leírásokat, tudósításokat is.

A vásárookra a falu apraja-nagyja nagy izgalommal és gonddal készült. Hogy a vásározók sokaságát kellőképpen fogadhassák, a vásárteret rendbe tették, a vásártérre vezető utcákat megseperték, a leromlott kerítést kijavították, a kutakat itatásra alkalmassá tették. Az asszonyok sütöttek, főztek. Ilyenkor igazi készülődési-ünnepi hangulat ülte meg a falut. A vásár napján az emberek nem mentek a mezőre dolgozni, régen a tanítás is szünetelt az iskolában.

A vásár a földműves szemében ünnepi esemény volt. Mozgalmasságukról többen elmondták, hogy az „egy innep volt”. „Minden irányból özönlött a nép, a csendőrök vigyáztak a rendre.” „Híresebb volt, mint a krasznai.” „Őrült nyüzsgés volt”, „a sátrak között alig lehetett járni” – hogy csak néhány vélekedést említsünk.

A vásárok általában reggel 8 óra körül kezdődtek és belenyúltak a késő délutáni órákba.

A nagyfalusi vásár jelentőségét, nagyságát bizonyítja az a tény, hogy nagy kiterjedésű vásárkörzettel rendelkezett. Országos állatvásárain a hazaiakon (nagyvárad, debreceni) kívül külföldi (osztrák, morva, olasz, svájci) állatkereskedők is megjelentek. Kirakovásárain pedig messzi vidékek (Nagyvárad, Margitta, Nagykároly, Tasnád, Zilah, Szilágycseh, Bánffyhunjad) kézműiparosai, céhei hozták el áruikat.

Nagyfalu különösen a zilahi cégeknek volt jelentős piacterülete. Az 1830–40-es években lezajlott általános leszegényedés folytán a zilahi céhmesterek egy része – ahogy a fentiekben már láttuk – nagyobb falvakban, elsősorban Krasznán, Hadadon, Nagyfaluban telepedtek le mint parasztszabók, gubások, szűcsmesterek, akik aztán főleg a helybeli piacokra is termeltek, de a Zilahon maradtak számára a vásárlátogatási és árukirakodási jogaik továbbra is biztosítottak voltak. A helybeliek zöme inkább tenyészállatokat (ökrök, növendékmarhák) hozott fel és értékesített. A faluban voltak olyan családok (Király, Somogyi, Szűcs), akik bizonyos állatok kitenyésztésére specializálták magukat.

A 19. század második felében Szilágycseh több településében számos mesterség dívott. Hogy csak a legfontosabbakat említsük: fazekasság (Desháza, Zilah, Vármező), gubás (Szilágycseh, Sarmaság, Szilágycseh, Kraszna), bőrfeldolgozó (Bogdánd, Hadad), fafeldolgozó (Tuszatelke, Magyarpatak, Hármaspatak), kádárság (Szilágycseh, Nagyfalu), parasztszabó (Nagyfalu), rostások (Paptelek). E mesterségek termékei minden bizonnyal eljutottak Nagyfalu vásáraitra is.

Az áruk szállítása korábban kimondottan lószekérrel történt, ládákban. Például a zilahi és desházai fazekasok 4–6 métert is elérő fatengelyű szekereken, sáros, rossz utakon érkeztek. „*Lécás szekereikre*” 800–1000 darab edényt is elhelyeztek. A rőfösök, rövidárusok szekerekkel, később, a 40-es években MATEOSZ feliratú, áruszállító tehergépkocsikkal utaztak. A zilahi csizmadiák a vidéki vásárokat csoportosan látogatták. Négy-öt csizmadia fogadott szekeret, az árut *tubában* (zsákokban) hozták a vásárra. Egy-egy tubába 50–60 pár csizma is befért.

A vásáros nép főleg a közvetlen környék, a Felső-Berettyómente falvaiból (Ipp, Kémer, Zovány, Búrgezd, Nagyfalu, Borzás, Bagos, Alsóvalkó), valamint a Rézalja falvaiból (Jáz, Ellyüs, Gyümölcsénes, Halmosd, Detrethem) és a Rézen lakó szlovákokból állott. Látogatták még a krasznaiak, rátoniak, bályokiak, széplakiak, somlyóiak, perecseniek és a varsolciak is.

A baromvásár (jóságvásár) sikerességét a jóságheljás mennyisége és forgalma alapján ítélték meg. Nagyfalu mindenekelőtt állatvásárai (szarvasjóság) révén vált országos, sőt nemzetközi hírévé. A Berettyómente falvainak magyar lakossága a honfoglalás óta híres állattenyésztő nép. A közeli erdők tisztái, a folyómente üde rétjei, majd az erdőirtások nyomán megjelent legelők, rétek kedvezően hatottak az állattartásra. Az állattenyésztés

idővel szakosodott (ökörhízalás). Híres állattenyésztő falvak a közeli Biharból Bályok, a Szilágyságból Kémer, Zovány, Nagyfalu. Az utóbbiból felhajtott állatok jelentették a baromvásár állományának tekintélyes részét. A szomszédos, románok lakta Rézaljáról a vásárra felhajtott állatok (juh, sertés, bivaly, kecske) száma már nem volt annyira jelentős. A fajok közül a fehér, majd a svájci piros (tarka) marha volt a leggyakoribb. A sertések közül a mangalica. Bár a baromvásárok közül a tavaszi és az őszi volt a legjelentősebb, a hízott ökrök bármikor gazdára leltek. Leginkább az olasz marhakereskedők jelentek meg a „híres nagyfalusi állatvásáron”. Egy-egy vásár alkalmával 400–500 darab 10–13 mázsás ökör került eladásra, melyeket lábon, majd vasúton szállítottak Fiume kikötőjébe. Gyakran megjelentek a nagyváradi zsidó állatkereskedők is, akik a nyugati nagy városok vágóhídjai számára vásároltak nagy tételben hízott ökröket. Az állatokat a Rézen át gyalog hajtották Nagyváradra az erre a célra kiválasztott és felfogadott hajcsárok (Deák Pista, Fazakas Jóska, Balla Pista) irányításával. Tóth György kunhegyesi kereskedő pedig egyenesen vonattal szállította a báró szeszfordéjéből kikerült *bráhán* (szeszgyári moslék) felhízalt ökröket.

A Szilágysomlyó felé vezető út bal oldalán, a zoványi úttól a Bakosig terjedő faluszéli helyen (ma teljesen beépítve) volt a szarvasmarhajóság vásártéren. Vele szemben, az út jobb oldalán, ugyanolyan nagyságú területen, a ló-, disznó-, beljebb a juhpiac helyezkedett el. A vásártér minden oldalról be volt kerítve, rajta kapun lehetett a vásártérre bejutni. A kapu mellett állott a cédulaház, odébb a mázsaház.

A Buda, a Nagy és Kis utca térré szélesedett helyén, a templom mögött és előtt volt a kirakodó vásárok színhelye.

A kirakóvásárokra felhozott faárúnak a Piac északnyugati végében, közvetlenül a kocsmá és a Patak között volt kijelölt helye. Itt volt a deszka- és gerendapiac. Azonban nem csak deszkát, gerendalécet, zsendelyt árultak, hanem egyéb, fából készült áruval (*humbár*, dézsák, csebrek, kenyérvető lapát, nyírágseprű stb.) is kínálták a vevőt. A Nyugati-havasokból (Kissebes, Csucsá) 30–40 szekérral érkező dézsások, gerendások alig fértek a számukra fenntartott helyen. A Magyarpatakról érkező tótok bükkfából készült humbárt, teknőt, csebreket hoztak eladásra. De itt árulták nyírágseprűiket a rézaljai románok, vesszőből font kosaraikat pedig a cigányok.

A kocsmától nyugatra levő nagyobb területre a csuprosok, korszósok rakták ki termékeiket. Főleg a désháziak voltak rendszeres látogatói a vásároknak. Olcsóságuk miatt igen keresettek voltak és nagy közkedveltségnek örvendtek az ún. *fehér edények* (mázatlan korszók, káposztásfazék, tejesedény, víztartó edények, uborkáskanták, csecsescsuprok). Mázas, díszített edényekkel csak később jelentkeztek. Igen népszerűek voltak a révi fazekasok által hozott ún. *kerezsi* vizeskorszók. A cigányfazekasok közül a kerestelkiek fordultak meg gyakran vásárainkon. Arról is tudunk, hogy nagy ritkán a korondiak is eljutottak portékáikkal Nagyfaluba.

A kirakóvásár nagy látványosságai voltak a különféle sátrak. Közülük is a rőfösök, csizmadiák, bazárosok, mézesbábosok, cukorkások, szíjgyártók hosszú sátorosorai. A sátrakat a templom mögött, többnyire két sorban, az utcával párhuzamosan, vagy a piactérre merőlegesen saktáblaszerűen állították fel. Közvetlenül a templom mögött helyezkedtek el a készruha-, méterárusok és rőfösök sátrai. A rőfösök közül a vásárokat leggyakrabban a zilahi tót rőfösök (Blazsek, Tományek) látogatták, akik ekhós szekereiken fejkendőt, kartont, szövetet, selymet, parkétot, pántlikát stb. hoztak eladásra. A piaci kocma mellett voltak felverve a margittai és a zilahi csizmadiák ponyvasátrai. Egy-egy sorban 5–6 sátor szerepelt. Nagy közkedveltségnek örvendett az általuk készített puhaszárú csizma, melyre a helybeli Tóni cigány vert patkót. Sátruk volt a nagykárolyi kékfestőknek (Lacai, Fodor, Dobozí) is, akiknek sötétkék alapon fehér mintákat ábrázoló kartonjuk nagy keresletnek örvendett az asszonyok körében. A *delinkeszkenőket* zilahi és nagyváradi kereskedők árulták. A mézesbábosok nem Tordáról, hanem a szomszédos Szilágysomlyóról és Zilahról kerültek ki. A leghíresebb pogácsás Dobos volt. A cifra mézespogácsák közül a baba, a huszár vagy a kard formájúakat a szülők kisgyermeküknek, a tükrös szíveket pedig szerelmi jelkép gyanánt választottjuknak vásárolták. A szúcsőknek (Srankó Lajos, Srankó Ferenc) nem volt külön sátruk. Ők otthon, megrendelésre dolgoztak (kucsma, kocsok, kesztyű).

A piaci kirakóvásár állandó áruik közt élelmi cikkek is szerepeltek, főleg kerti vetemények, amelyeknek fő szállítói a szomszédos perecseniek, krasznaiak, varsolciak és a Bihar megyei bogyoszlói és albisi magyar kertészek voltak. A perecseniek és a krasznaiak a messzi földön híres (a szalmasárga színű, lapos-kerek és körte alakú, koszorúba fonott) hagymájukat árulták, a varsolciak, bogyoszlóiak, albisiak hatalmas fejű káposztájukat kínálták. A helybeliek közül főleg a Kabai család – ők honosították meg a bolgár rendszerű kertészkedést Nagyfaluban – primőr árut, karalábét, retket, paprikát, uborkát, paradicsomot stb. értékesített a piacon.

A vevők és az árusok, de főként a vásárlátogatók egyik legfontosabb vásári-piaci élménye a vásári étkezés és italozás volt. A vásárolók éhségét és szomjúságát a piactéri kocma és vendéglő mellett a kocmasátrakban, a la-cikonyhákban főző-sütögető peccsenyekofák kínálta főztekkel enyhítették. Az állatvásárokon sem hiányzott az ízletes harapnivaló. A faluban több asszony foglalkozott sütés-főzéssel és specializálta magát ebben a szakmában. Olyanok, akik nemcsak a helybeli szükségletet elégítették ki, hanem eljártak a környező helységek (Somlyó, Kraszna, Sarmaság, Margitta) vásáraitra is. Leghíresebb, legnagyobb népszerűségnek Kósa Jánosné szül. Nagy Mária örvendett, akit a vásáron Bori Mária néven ismertek. Rajta kívül árusított még Magyaré, Bodáné és Székely Ferencné is, akiknek elődeik is sütögető-peccsenyekofák voltak, s a szakma családon belül nemzedékről nemzedékre öröklődött. Ezek vagy deszkabódékban (sütőbódé) a piaci kocma előtt,

vagy a vásárlók között szabadon járva (baromvásárokon) kínálták ízletes étkeiket.

Már kedden, a baromvásár előtt levágták az erre a célra meghizlalt, általában 4–5 süldőt, megsütötték az acélos szilágynagyfalusi búzából készült kenyeret és kalácsot. Igazi csemege volt a fonott kalács (*kukuro*). A kettőbe hasított cipóba (*buktiba*) helyezték a bő zsírban kisült lacipecsenyét (*kufapecsenyét*) vagy kolbászt. Igen nagy étvágygal fogyasztották a helyi módon és recept szerint elkészített hurkát is. A leöblítés a kocsmában vagy a piacon hordókban árusított tüzes szilágysági borral történt. Szomszágukat azonban nemcsak borral, hanem a gyerekek által árusított *brozászvízzel* (szódabikarbónás víz) is enyhítették. A sátrak és a kirakott áru tarkasága mellett a vásárok jellegzetes színét, hangulatát adták az olyanféle vásári alakok, mint az igazmondó planétás, aki idomított papagájával géppel írott cédulát huzat ki homályos értelmű jóslattal. A planétások a legforgalmasabb helyeken telepedtek meg, s főleg gyermekeknek, báméskodóknak és fiataloknak, mint jövőjükre, további sorsukra kíváncsiaknak nyújtottak kedves és izgalmas szórakozást.

A nagyfalusi vásárok sajátos alakja volt a 30-as években a koldus (*kudus*), aki gombos harmonikáján szólaltatta meg a maga recitatív dalait. A 40-es években itt is megjelentek a nyugati eredetű *ringlispil*, valamint a különféle szerencsejátékok, leggyakrabban az „itt a piros, hol a piros”.

Az országos állat- és kirakóvásárok mellett Nagyfaluban nagy hagyománya van a hetivásárnak is. Itt hetipiacot tartottak minden hét csütörtökén. Mivel többségben asszonyok látogatták/látogatják, a helybeliek *asszonypiacnak* is nevezik. Az 50-es évekig a hetipiacot is a Piactéren tartották, majd 1960 körül kiköltöztették Brazíliába, először a sportpálya mellé, ahol az árusítás a földön történt, utána a 80-as években a volt baromvásártér területén kapott helyet. A hetipiacokon többnyire mezőgazdasági termények kerültek árusításra. Az árufelhozatal mindenekelőtt zöldségfélékéből (hagyma, fokhagyma, paradicsom, káposzta, vetemény, zöld- és szárazbab), ritkábban némi gyümölcsből is van kínálat. Tavasszal zöldségmagvak, palánták, kis állatok (csirke, liba, kacsa) kerül kínálatra. Legnagyobb mennyiségben tojás kerül eladásra, de nem ritka a tejtermék (tejföl, tehéntúró, sajt) sem.

Szilágynagyfalu országos híró kirakó- és állatvásárai közvetlenül a második világháború után jóformán megszűntek. Némi fellendülést mutattak az ötvenes évek végén, a termelészövetkezeti mozgalom beindulása előtt. Azonban már nem tartották tiszteletben a hagyományosan kialakult vásártartási rendet, sem időt. A vásárok különösen az 1980-as években népteledtek el, amikor az akkordrendszer kíméletlen és ésszerűtlen agrárpolitikája következtében jelentős mértékben megcsappant az állatállomány. Az emberek igyekeztek állataiktól megszabadulni, mivel hiányzott a takarmány. A réteket több helyen (Barátrét, Nagytrét) felszántották. Így a valamikor nagy hírnévnek örvendő állattenyésztés leromlott, az állomány számbelileg erősen megfogyatkozott, korábban a legelőről hazatérő 5–6 csordából

egy ha maradt. A juh- és lóállomány gyakorlatilag felszámolódott, legfeljebb sertésből volt némi felhozatal, főleg tavasszal, a Szent György napi vásárkor (malac) és novemberben (hízott sertésből).

Némi javulás tapasztalható az 1989-es évi változásokat követően. Ez a változás nem annyira a vásárra hozott állatok számbeli növekedésében, hanem inkább az állatok iránt megnövekedett igényben, keresletben jelentkezik. A földjét visszacapott parasztember gépekkel a jelenlegi magas árak miatt nem tudja azt megdolgozni. Emiatt kényszerül főleg igavonó állatok (ló) beszerzésére. 1994-ben került sor a nagy, új vásártér felavatására, mely már képes lesz a korszerűbb igényeket is kielégíteni.

IRODALOM

BÍRÓ Donát

1994 *A régi országos vásárok*. Népismereti Dolgozatok 1994. Bukarest. 153–173.

JEGYZETEK

¹ Az erdélyi vásártartás vizsgálata Kós Károly kezdeményezésére az utóbbi évtizedekben állandóan napirenden volt. A korábbi publikációk bibliográfiai adatait tartalmazza Bíró D. 1994. – *A szerk. megj.*